

академія". 20. 05. 2013. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2013/ponyattya-stanu-sylnoho-dushevnoho-hvylyuvannya-ta-joho-spivvidnoshennya-iz-fiziolohichnym-afektom/>

6. Саградян М. Убивство в стані сильного душевного хвилювання. Кримінальне право. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/5/47.pdf>

Кабальний В.

*студент юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного
та фінансового права ЗУНУ
Ментух Н.Ф.*

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

Сучасна Україна перебуває у кризовому стані, який зумовлений впливом такого чинника, як корупція. Саме цей чинник призвів до загрози національній безпеці та існуванню державності в Україні загалом. У нашій державі корупція є складовою частиною політичної, економічної та інших сфер.

Корупція є причиною знищення державних підприємств і ліквідації цілих галузей, які мають стратегічне значення для розвитку національного господарства.

Загалом корупція як система негативних відносин стала в сучасному суспільстві однією з найгостріших проблем, проте не в силу того, що є свідченням деградації моральних основ суспільства, але і через те, що спричиняє негативні наслідки для більшості сфер господарювання, економіки та промисловості.

Використання службового стану керівниками, високопосадовцями та іншими, призводить до небезпечних соціальних, економічних та політичних наслідків. На жаль, боротьба з корупцією зводилась лише до пустих слів та обговорень.

Явище корупції глибоко укорінилося у нашій державі і несе собою багато проблем. Тому, в умовах сьогодення є актуальним аналіз історичного досвіду протидії корупції в Україні аби успішно подолати це явище.

В першу чергу варто зрозуміти значення поняття «корупція». Згідно із Законом «Про запобігання корупції», корупція - це використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити

цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [1].

Слід сказати, що корупція не є новим явищем. Вона виникла одночасно з утворенням та розвитком владних і грошових взаємовідносин у суспільстві. Перша згадка про корупцію, як негативну форму здійснення державної служби міститься в найстарішому з відомих людству історичних пам'яток державності: архіві стародавнього Вавилону, що датується другою половиною XXIV ст. до н.е.

На території України це явище можна було побачити ще на Запорізькій Січі, але там з нею боролися досить жорсткими методами: упіймані на корупції позбувалися посади, а то й життя. Все залежало від обставин злочину та громадської думки стосовно злочинця [2, с. 38 - 39].

На початку XXI століття багато дослідників почали цікавитися аналізом корупції і методів боротьби з нею. Значний розрив у доходах населення між розвиненими країнами і країнами третього світу призвів до потреби в міжнародних програмах допомоги бідним країнам. Після проведення досліджень, вахівці виявили шокуючі факти низької ефективності в силу корупції в країнах з низьким рівнем доходів, що призводило до розкрадання значної частини міжнародної допомоги місцевими корумпованими елітами.

Р.Ю. Половинкіна у своїй роботі виділяє такі етапи розвитку сучасного антикорупційного законодавства України: 1. Загальний (пострадянський, 1991- 1995 рр.) етап. 2. Спеціальний (1995-2006 рр.) етап. 3. Етап емпліментації норм міжнародного права (2006-2014 рр.). 4. Сучасний (інституційний, 2014 р. – по даний час) етап [3, с. 23].

Можемо побачити, що з початку 1990 рр. уряд України вживав заходи з розроблення стратегії подолання корупції, приймалися відповідні документи у формі державних програм, планів, концепцій тощо. Проте антикорупційне законодавство проголошувало декларативні гасла і передбачало за них санкції, але вони не могли бути заходом стимулювання вчинення злочинів потенційними корупціонерами [4].

Потрібно пам'ятати про такий закон, як Закон України «Про боротьбу з корупцією» від 16.11.1995 р. Цей закон вперше на законодавчому рівні надав визначення «корупції», під якою розуміється діяльність осіб, уповноважених на виконання функцій держави, спрямована на протиправне використання наданих їм повноважень для одержання матеріальних благ, послуг, пільг або інших переваг. Також цей закон передбачав адміністративну відповідальність за корупційні діяння, визначав коло органів, які ведуть боротьбу з корупцією та суб'єктів відповідальності.

Наступним кроком у боротьбі з корупцією було подання до Верховної ради України, у 2006 р., пакету законопроектів. Цей пакет включав в себе законодавчі зміни щодо ратифікації міжнародних антикорупційних актів. Завдяки цьому процесу на національному рівні прийняли Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 01.07. 2011 р.

У 2014 році для боротьби з цим явищем, в Україні було запроваджено антикорупційну політику - це комплекс правових, економічних, освітніх, виховних, організаційних та інших заходів, спрямованих на створення системи запобігання та протидії корупції і усунення причин її виникнення. Головною метою цієї політики є зниження рівня корупції та забезпечення законних інтересів громадян та суспільства від її негативних наслідків.

Було створено Національне агентство з питань запобігання корупції - центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізацію державної антикорупційної політики [3, с. 24].

Потрібно сказати, що найважливішим нормативно-правовим актом із точки зору формування засад діяльності держави в антикорупційній сфері став Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні на 2014-2017 рр.». Вперше за історію України такий документ був затверджений у вигляді Закону, адже раніше подібні програмні документи затверджувалися на рівні підзаконного акта у вигляді Указу Президента.

У своїй роботі, К.О. Чишко виокремлює ключові положення, які мають слугувати підґрунтям для формування антикорупційного законодавства України, а саме:

– виправданим є прийняття одного титульного закону, який має визначити єдине поняття корупції як суспільно небезпечного діяння та єдину державну систему боротьби (запобігання та протидії) корупції;

– державна система боротьби з корупцією у якості невіддільного елемента має містити превентивні антикорупційні правові механізми;

– антикорупційне нормативно-правове регулювання має будуватися за принципами дійсності (відповідність сучасним умовам запобігання та протидії корупції), вичерпності (належний рівень нормативно-правового регулювання реалізації конкретних антикорупційних правових засобів та механізмів) і ефективності (спрямованість на досягнення результату у найкоротший термін з допомогою реалізації найменшої кількості засобів), сукупне втілення яких у кінцевому результаті повинно нівелювати існування фіктивних («показових») та неефективних нормативно-правових засобів (державних механізмів) боротьби з корупцією;

– соціально-економічний розвиток суспільства потребує запровадження сучасних техніко-юридичних засобів запобігання та протидії корупції;

– нормативно-правове регулювання питань запобігання та протидії корупції повинно відобразити історично зумовлені ментальні уявлення суспільства про зміст корупції, які впливають зокрема на правозастосовчу практику [5, с. 76].

Таким чином боротьба з корупцією є ефективним інструментом підвищення авторитету державної влади та суспільної моралі. Як зазначають окремі дослідники, перший крок на цьому шляху зроблено -

створено правовий механізм, в основу якого закладено міжнародні стандарти та багаторічний досвід боротьби з корупцією в Україні [6, с. 277].

Отже, потрібно нагромаджувати досвід, сили, пропозиції та удосконалити антикорупційне законодавство, привівши його у ступінь правового становища Конституції. При подальшому розвитку та удосконаленню антикорупційного законодавства України необхідно врахувати і зарубіжний досвід.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
2. Запобігання та протидія корупції. навч. посіб. за ред. А. М. Михненка. 4-те вид., переробл. й доповн. К. : ДННУ «Акад. фін. управ ління». 2013. 666 с.
3. Половинкіна Р.Ю. Етапізація та періодизація антикорупційного законодавства в Україні. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2019. № 3. С. 23-25. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2019/6.pdf
4. Гаман П.І. Антикорупційна державна політика: проблеми та перспективи розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 10. URL: file:///C:/Users/Win7/Downloads/Duur_2018_10_3.pdf
5. Чишко К.О. Історичні передумови формування антикорупційного законодавства України. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2019. № 2 (64). С. 75-78. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/2_2019/15.pdf
6. Задирака Н.Ю., Берднікова К.В. Шляхи становлення антикорупційного законодавства в Україні. Форум права. 2012. № 2. С. 274-277. URL: file:///C:/Users/Win7/Downloads/FP_index.htm_2012_2_41.pdf

Лаврів І.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент
кафедри конституційного, адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Шевчук О.Р.*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Корупція в органах Національної поліції становить проблему, на вирішення якої спрямовані дії широкого кола органів, структурних підрозділів, посадових осіб Національної поліції. Цілі, завдання та основні напрями їхньої діяльності визначені у Законі України «Про